

KUNNSKAP FRA BARN OM
STRAFF

SÅNN ER GOD PRAKSIS FOR TRYGG OG NYTTIG STRAFF

Barn har etter FNs barnekonvensjon rettigheter i prosess, som også gjelder barn som har gjort kriminalitet. Her kommer beskrivelser av hvordan straff må gjøres for å bygge på kunnskap fra barn og bedre sikre barns prosessrettigheter.

FØR BARN FÅR EN STRAFFEREAKSJON

- før det bestemmes straff, får barnet god nok informasjon om
  - hvilke rettigheter barnet har
  - hva slags alternativer barnet har og hva de betyr
  - hvilken straff dere tenker at barnet skal ha og hvorfor
  - hvor lenge dere tenker at barnet skal ha straffen
  - hva straffen kan bety for livet til barnet
  - hvordan dere tenker straffen skal bidra til at barnet får det bedre
  - hvem som kommer til å få vite hvilken straff barnet får
  - hva barnet kan gjøre hvis barnet er uenig i straffen
- politiet bruker ord barnet forstår og gir ærlig informasjon
- informasjon holdes ikke tilbake fra barnet, selv om voksne tenker at barnet ikke er gammelt nok eller at foreldrene har fått denne informasjonen
- når barnet får informasjon om noe som skal avgjøres, får barnet denne i god tid før noe bestemmes, helst et par uker før

Deler trygt informasjon til foreldre

- politiet vet at barnet må være den første som får informasjonen. De ringer eller sender barnet en melding med det barnet trenger å vite, før de eventuelt gir informasjon til foreldre eller andre voksne
- hvis politiet tenker å dele informasjon med foreldre eller andre voksne, gir de alltid barnet informasjon om det. Barnet får trygt fortelle hva barnet tenker om dette og politiet tar hensyn til det før de avgjør om det er til barnet beste at denne informasjonen deles

Forstår at det handler om noe

- de voksne vet at det alltid handler om noe inni barn når de gjør straffbare handlinger. De voksne vet at barnet trenger hjelp, og ikke straff, for å slutte med kriminalitet
- for at hjelpen skal bli nyttig og det kriminelle skal stoppe, prøver de voksne å nå inn til grunnen til at barnet gjør kriminalitet

Samarbeider med barna

- de voksne vet at hjelpen skal tilpasses hvert barn og derfor ikke kan være den samme for alle barn
- de voksne vet at de må samarbeide på en måte barnet opplever som trygg for å finne frem til den riktige hjelpen for hver enkelt
- de voksne spør hva barnet trenger hjelp til for å klare å slutte med kriminalitet. De finner ut sammen med barnet hva det liker å gjøre, og hva det kjenner er fint eller viktig å fylle dagene med. De spør hva drømmene er, og hjelper med å lage mål for å nå dem
- de voksne holder fokus på de fine tingene barn gjør og forteller at de har tro på dem
- hvis de voksne bestemmer at de ikke kan gå for noen av barnets løsninger, prøver de å ta med noe av det barnet har ønsket inn i det som skal bestemmes. De forstår at det kan hjelpe for at dette skal kunne bli en løsning barn skal kunne leve greit med

NÅR BARN HAR FÅTT STRAFFEREAKSJON

- de voksne gjentar informasjon og gir i tillegg informasjon om
  - hva slags straff barnet har fått
  - hvorfor barnet har fått akkurat denne straffen
  - hvordan de voksne vil hjelpe med å stoppe med kriminalitet
  - hva som skjer hvis barnet ikke gjør det barnet skal
  - hvordan straffen kan påvirke i livet videre
  - hvilke voksne barnet vil møte knyttet til gjennomføring av straffen
  - hvor og til hvem barnet kan si fra hvis noe ikke er greit
  - hva som vil skje når straffen avsluttes
- de voksne vet at det er deres ansvar at barnet forstår hva informasjonen betyr for akkurat barnet, og jobber for å sikre dette ved å forklare barnet informasjonen detaljert nok og flere ganger
- de voksne vet at informasjonen kan være vanskelig å forstå, og husker å si at det er helt greit og at de vil hjelpe hvis barnet ikke forstår alt

Planlegger gjennomføringen

- barnet inviteres til å fortelle om hvilke voksne i livet det har tillit til, for at barnet og den voksne sammen kan tenke om noen av dem kan hjelpe i gjennomføringen av straffen
- en eller flere av disse personene inviteres til å bidra, i et engasjement eller frivillig. Det kan være en miljøarbeider, en trener, en lærer, en i utekontakten, en psykisk helsearbeider en i barnevernet eller i politiet
- de voksne forteller om de ulike tjenestene, hva de kan hjelpe med og hvorfor den voksne tenker det kan være lurt å koble dem på. Barnet og den voksne bestemmer sammen om flere tjenester skal kobles på. Det kobles ikke på flere voksne, uten at barnet har fått sagt hva det tenker om det først
- hvis voksne fra flere tjenester skal hjelpe, avtales det sammen med barnet hvordan, hva som skal sies videre og når tjenestene skal kobles på
- møtepunktene om barnet er med få voksne og med voksne barnet er trygg på. Hvert enkelt barn er med å bestemme hvem som kan være med på møtene

ETTER STRAFFEREAKSJONEN

Etter reaksjonen får barnet god og nok informasjon om

- hva politiet tenker om barnet
- hva som kommer til å skje videre
- hvilke muligheter barnet har for å få hjelp
- hvem av de voksne barnet kan holde kontakt med om det ønsker
- hvem barnet kan få informasjon av etter straffen er ferdig
- hva som kan skje hvis barnet gjør noe kriminelt igjen

Informasjonen gjentas så langt det er nødvendig. En voksen barnet er trygg på holder barnet oppdatert på hva som skjer etter straffen:

- barnet er med å bestemme hvordan kontakten med de voksne som var med i gjennomføringen skal være, og hva de kan si og gjøre hvis de møter barnet ute
- barnet får vite hva det kan gjøre hvis det får det vondt igjen, og kriminaliteten da fortsetter